

***Tasawwuf* in het licht van de Koran en Sunna - deel 7**

De vijfde verhandeling

Het is in deze tijd niet nodig voor de vrome verstandige om veelvuldig rekening te houden met de mensen en tactvol om te gaan met ze en om bepaalde zaken te verlaten door mensen om mentale rust en kalmte te krijgen.⁵⁸ In deze tijd is rekening houden met mensen en voorzichtigheid omwille van mensen louter een last geworden waar geen profijt in zit, omdat mensen alleen maar met zichzelf bezig zijn, diep gewikkeld zijn in hun wereldse bezigheden en geen onderscheid weten te maken tussen zaken. Daarom keurden de vromen het af om rekening te houden en voorzichtig te zijn met de wensen en meningen van mensen. Wat mooi zei de dichter:

“Wie rekening houdt met de mensen, sterft van innige droefheid en de dappere verkrijgt de zoetheid.”⁵⁹

Vroeger zat daar enig profijt in, omdat mensen onderscheid konden maken tussen zaken. Zij hadden voldoende tijd om goed na te denken over de situatie van anderen, maar dit is niet meer het geval door de intensieve bezigheden van de mensen en de afwezigheid van hun onderscheidingsvermogen.⁶⁰

Het is dus noodzakelijk voor de vrome verstandige om alleen te handelen conform de tevredenheid van zijn Heer ﷻ en wat voordelig is voor hem in het hiernamaals. Hij moet zich verder niets aantrekken van wat mensen zeggen of vinden. De mensen zijn bezig met hunzelf en hij dient zich ook bezig te houden met zichzelf en met wat in het voordeel is van zijn wereldse leven en hiernamaals.⁶¹

⁵⁸ Imam al-Haddad spreekt hier over de sociale druk en dat mensen op basis van deze sociale druk vormgeven aan hun leven door bepaalde handelingen te doen of te verlaten.

⁵⁹ Hiermee bedoelt de dichter dat degene die steeds rekening houdt met anderen zal de dingen die hij wil doen, moeten verlaten door de sociale druk of zal de dingen die hij niet wil doen, moeten doen door de sociale druk. Hierdoor zal hij zichzelf benadelen.

⁶⁰ Dus vroeger had het nog zin om gehoor te geven aan anderen, omdat ze niet waren overheerst door wereldse bezigheden en onderscheid konden maken tussen wat goed en slecht is voor de ander. Tegenwoordig ontbreken deze kwaliteiten. Sterker nog, mensen gunnen het goede niet meer voor elkaar. Daarom is het niet verstandig om een vorm te geven aan je leven of jezelf te laten sturen door de sociale druk.

⁶¹ Geparafraseerd uit *al-fuṣūl al-‘ilmiyya wa al-‘uṣūl al-ḥikemiyya*, p. 19-20.